

Изази сваке
недеље.

Претплата се
шаље напред
уредништву
и без новаца
се лист ни-
коме слати
неће.

ПРАСТИР

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЛА.

ИЗДАЈЕ И УРЕЂУЈЕ СВЕШТ. И ПРОФ. НИКОЛА ПОПОВИЋ.

За све српске
крајеве стаје
на годину 60
гр. или 6 фор.
на по год. 30.
гр. или 3 фор.
на три мес. 15
гр. или 1 фор.
и 50 нов.
Неплаћена
писма од не-
редовних до-
писника не-
примају се.

Безсмртје естъ въ памяти добродѣтели, яко и
предъ Богомъ познаетсѧ и предъ человекѧи.

(Прем. Солом. IV.)

У последњем броју покушасмо, да у неколико речи покажемо, како је велика вредност знања и науке за слободу народњу а с овом и за сваки напредак у опште. Човек освешћен науком а напојен љубављу хришћанском понајпре ће бити поборник свете слободе рода свога.

Видели смо достојне представнике свештеничке на бојном пољу противу злотвора наших, после на пољу песничтва, које нам распаљује душу пламеним родољубљем; па да погледамо сада, да л' ће се наћи међу свештеницима народњим у скорашњем времену људи, који се бавише озбиљном науком, ширећи истине њене у роду своме.

Сви читаоци претичу нас у мислима и с усхићењем изговарају име Доситијево. Читаоци овога листа знају од раног детинства па до последњег часа живот Доситија Обрадовића, оца нове српске књижевности; но опет допустиће нам, да у неколико речи обратимо пажњу њихову на неке и неке дане овог великог Србина. Ено ми гледамо младића Доситија у манастиру Опову како приноси своје срце са-

крушено пред Господа, како пада ничке пред творцем неба и земље. У таквој срдочној молитви Господу Богу сине у глави Доситијевој света мисао, да ће најпоузданији пут к светињи бити, ако за земаљског живота свога што више користи принесе роду своме. Посветивши срце своје Богу он намисли, да просвећеним умом својим започне извлачити род свој из густог мрака, у који су га немиле прилике поставиле биле.

Зато оставља Опово, иде из места у место, док не дође у једну варош старих Јелина. Ено га у Смирни како приљезно изучава језик, на коме су се јавиле — и многе знатно развиле — прве клице свију скоро наука, које данашњи учени свет обрађује. Упознавши се с извором наука изучавајући јелинску књижевност, он се пушта после на далеко путовање по пространом јевропском свету. И ено га видимо у свима најзнатнијим варошима у Јевропи, где изучава стране језике и њихову књижевност. Обогаћен тако знањем и науком долази у свој род. Тада је тек могла велика душа његова живо почувствовати сву невољу рода свога, која га је притисла између многих беда и са незнања. Зато науци, да живо поради на општој просвети народној, јер је знао, да ће ова донети у пробуђеном српству и многа друга добра.

Сад настаје најважнији тренутак у животу неумрлог Доситија. Он прекида с руско-словенским језиком у цркви, који народ не разуме, па почне први да пише своја дела за народ говорним језиком српским. Но покрај тога Доситије је велики и у томе, што је умео боље него ико казивати научне истине тако просто, да га је свако врло лако разумети могао. Како је узвишен Доситије над својим савременицима па и над многима, који после њега писаше! Ови и ако усвојише, да ваља писати говорним језиком, мешаше неки у њ тако много словенских и руских речи, да од лепог народњег језика постаде мрска некаква збрка. После књижевници ови

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

писао дела тако учевно, да их готово нико није разумео; па зато им је име у народу и пре њих умрло. А како је народ заволео дела Доситијева, што је он умео обући највише научне истине у лецу одећу поезије — у басне и приче! Зато је Доситије остао бесамртан у роду своме, народу српском, као родољубиви и искрени народњи философ.

За нас у Србији знатан је овај неумрли родољуб понаособ тиме, што нам је он био први министар просвете и свештенства у оно доба, кад су наши дедови самосталност и слободу на сабљама држали, а за целокупно српство тиме, што је он у својим списима први покренуо мисао о општој заједници свију племена наших и о чишћењу из народа натурених му заблуда у времену незнања и робовања.

Угледајући се на овог великог Србина данашњи свештеници у српству, учећи се и дотерујући у своме прибављеном знању, па ширећи у своме стаду истине вере и науке, учинили би роду своме неоцењене услуге, били би истинити чувари народње наравствености и будиоци свести у роду свом о његовом народњем положају, па би подгревали тиме живу наду на заједничку радњу у општој домовини нашој.

Догматичке поуке.

Распрострањење греха и казне на потомство.

Грех учини много несреће Адаму и Еви. Но та несрећа не сврши се само на њима, већ пређе на њихово потомство тако, да сви људи, који су се родили и који се рађају, од самог рођења свог већ постају грешни. Но због чега тај грех први људи пређе и на потомство њихово? Ако је место, из кога поточић истиче, нечисто: онда и вода, која из њега истиче, мора бити нечиста, мутна. Сви људи произађоше од Адама и Еве, као поточић из својег извора. Адам и Ева општи су родитељи свију људи, они су и наши *прародитељи*. И како су они постали нечисти и

грешни пред Богом, то без сумње и сви људи, кад већ од њих произлазе, морају такође бити грешни, нечисти пред Богом. Од самог рођења у природи њиховој већ се налази зло, исквареност, грех. Ова исквареност, овај грех, који прелази од прародитеља на све потомство, назива се *грех прародитељски* или *првородни*.

И како се сви људи рађају у првородном греху, то због греха не могу бити с Богом, близу Бога. А без Бога нема среће, нема блаженства; јер све, што је *добро*, код Бога је. Први људи кад постадоше грешни, осуди их Бог на труд, болести и смрт, па зато су и сви људи као грешници осуђени на труд, болести и смрт, сви осуђени на патње и страдања.

Но првим људма дата је била нада на спасење. Њима беше обећано, да ће се један родити од жене, који ће победити ђавола и избавити их од смрти. Ово је исто дао Бог и свима људма, па зато се и сви могу надати на спасење.

И ми се тако исто рађамо у греху, и ми смо осуђени, и били би вечно удаљени од Бога, кад не би и нама дата била нада на спасење.

По овоме шта је остало после греха прародитељима и свима људма у опште, ако не трпети, страдати, оплакивати своје грехове, борити се са злом, са нечистим духом и очекивати Спасеља, који ће их избавити од несреће, начинити опет чистима, светима, приближити Богу, повратити им срећу и блаженство.

Живот св. Јована Златоуста.

(Наставак.)

Јован Златоуст родио се у Антиохији године 347 после Христа од знатних родитеља. Отац његов Секунд беше заповедник војске у Сирији. Мати му се зваше Анџуса. Обоје бејаху хришћани. Хришћанство у то време не беше већ

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

вера само сиротиње. Незнабошци с удивљењем гледаху на Амвросија и Павла Поланског, који бејаху знатни по рођењу, но за љубав вере христове одрекоше се од многих лепих понуда и богатства земаљског, па примише веру, која учаше, да све ово треба презирати. Ова сјајна победа даде нови значај вери, па зато и велики људи, који се ње примаше, бејаху у особитом поштовању код народа. Народ је радо гледао на њих, јер је видео у њима своје добре заступнике, своју умну снагу. А народ свагда уме поштовати оне, који њега истински бране и к срећи воде, па ма они и не били из његовог круга, ма и стајали над њим по рођењу своме. Народ поштује и великашке синове, само кад су добри.

Мајка Златоустова остане удова још у 22^{-тој} години свога живота. Но за љубав своја два детета она остаде до смрти удовица бринући се, да их матерински однегује и васпита. Гледајући на ову њену усрдност и највећи непријатељи хришћанства узвикивали су: „о безсмртни богови! Каквих ти чудних жена нема код ових хришћана!“

Историци често говоре, да се још у детињству познаје клица карактера појединих знатних људи и да се по овој напред може да предскаже њихова судба. Судећи по овоме можемо поверовати и ми Сократу, кад вели, да је Златоуст имао још из детињства душу пламену, неуступчиву, по малко поноситу и раздражљиву, а поред тога да је и врло одрешен био у говору. По овоме не гледајући на његову доцнију скромност, он беше испрва жесток и поносит у оихођењу с онима, који се надметаше, да се попну више других незаслужно, или се натресаху над њим па и над другима. Он имађаше много другова, али се не види, да је баш имао доста срдачних пријатеља; јер покварен свет научно беше, да му се ласка, а код Златоуста тога не беше.

Златоуст се учио у Антиохији. У то време Јулијан беше позатварао све школе хришћанске. Због тога је Зла-

тоуст учио риторику код Ливанија, а философију код Андрогаџија. Но највише се занимао беседништвом. Крштење он прими у 369 години, кад му беше око 22. године живота. Мелентије, епископ антиохијски, произведе га за *ицеца*. Он уђе у цркву и од овог времена не изађе из ње. Напустивши адвокатство, којим се почео беше занимати, он се преда сад изучавању светог писма, и наскоро изучи га не само по речма, но проникне и у дух његов. По духу ондашњег времена хтеде и он да бежи у пустињу; но љубав материнска не допусти му то. Он оста у свету, али провођаше живот строги — аскетски.

Наскоро затим збаци Мелентија с катедре епископске и прогнају све његове присталице. Мноштво пустињика буду сад позвани из своје тихе самоће, да заузму места епископска, која онда бејаху тако опасна по служитеље олтара, а позван би и Златоуст. Но он се одрече ове части и напише том приликом научну расправу о свештенству, из које се види, ради чега он избегава ову високу црквену службу. „Пренесите се у мислима, — пише он — у које хоћете место те свечане седнице, где се скупљају, да изберу епископа. Каквих људи, каквих заједљивих речи нећете видети и чути тамо! Деле се на странке, не зна се ни ко говори, ни ко слуша. Сваки хоће да одржи своје. А понајмање обраћају пажњу на онога кандидата, који има сва нужна својства и који би зато требало да буде предмет њиховог расуђења. Дају глас за једнога, што је знатног рода; за другога — што је богат, па се може надати од њега добром подарку; за трећег — што им је род и што су с њим у добром познанству; за четвртога — зато, што се уме улагивати, ниско клањати, ценити њихово добро расположење и т. д. А да ли тај кандидат има врлина, способности — о томе се понајмање брину.“

Усамљеност, коју провођаше Златоуст у Антиохији, није га могла задовољити. Он изнова поче мислити о пу-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

стињи. К овоме гоњаше га и та сувремена околност и у цркви и у држави, што свуда беху метежи, непоретци, буне. Варвари као морски таласи насртаху са свију страна на царевину. Међу свима бејаху најстрашније дивље чете Хуна, које предажаху преко мора, па плавише собом цео исток. Црква такође носаше рат у својим недрима. Дамије и Урсин с оружијем у рукама отимаху се око римске катедре и проливаше потоком крв. И у самој Антиохији беше раскола. Мелентија ето збацују с катедре. Па и саме пустиње, у којима обитаваху смирени богомољци, не остадоше на миру: и тамо допреше војници царски и монаси биваше принуђени стати у војску.

(Наставиће се.)

О прекој потреби филозофије за наше богослове.

Ние чудо, што понеке незналице гледају на филозофију као на нешто, што је опасно за хришћанско богословље и не виде у њој никакве користи за хришћанско просвећавање, већ само штету. Али се морамо чудити, што такав поглед на филозофију бацају по кад-кад и они, који су више или мање стручно образовани. А овамо филозофија, као што смо ми пре у једноме чланку нашег листа приметили, тежи — у правом смислу свом — к оном истом вишем благу човечијем, ка коме тежи и богословље хришћанско. Па према томе она се може пре сматрати као савезница религије а не као нека њој противна сила. Ако нападачи на филозофију мисле, да имају неке разлоге, по којима хоће да јој припишу неке убитачне последице по човештво: то с друге стране сваки непристрасни испитивач њених заслуга наћи ће у њој много и много, што је драгоцену хришћанском свету. Да би видели, би ли она била од користи нашим богословима и да ли би јој требало час пре отворити потпуно место у нашој богословији, ми би могли наћи доказа у целом католичком свету,

у Русији, Грчкој, па и на острву Халхи; јер у свима тим странама нема ниједног богословског училишта, у коме не би било одељење философско. Но да не би овакви докази били слаби према оном уобичајеном код нас говору: „што важи за један свет при извесним условима, то за други свет при другим условима нема важности,“ ми ћемо се постарати да решимо ово питање, бацивши кратки поглед на значај философије у радњи хришћанске просвете у опште, или на одношај философског образовања према богословском. С одговором на ово питање ми ћемо одговорити и на оно прво.

I.

Први је и најглавнији задатак хришћанског образовања, *да просвети ум човечији истином, која мора бити основ духовне радње сваког хришћанина.* Другим речма: задатак тај састоји се у овоме: хришћанско образовање треба да да човеку истинско знање о врховном узроку свега, што постоји, о природи и значају човека, као и о том, како се према њему и целој свету односи творац његовог бића — Бог. Нема сумње, да овом задатку може потпуно одговорити само хришћанско богословље као наука, која је основана на тврдом и непогрешивом начелу божанственог откровења. Разум човечији са својом науком није кадар да задовољи потпуно ову потребу људске природе, па ма он и не хтео да призна то. Ниједна философија, ниједна философска система, ма колико да их је било, није могла допрети до те прве основе, а камоли похвалити се, да је у томе надмашила богословске положне истине, основане на откровењу. Јер свака од њих, поред прекрасних и дивних мисли, кад се говори о поменутих предметима, имала је и имаће смесу заблуда са истинама. Но наука хришћанског богословља, ако је само верна своме начелу и карактеру, изузета је свагда од тих случајних недостатака, којима је забележена судба готово свију

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

система разума људског. А по овоме она и мора стајати у зачељу образовања човека хришћанина.

Но с друге стране, да би образовање богословско, имајући у основу своје богословље, било сигурно и стално, на остало свагда звезда преходница на путу истине, прека је потреба, да га у томе помогне философија. Богословље, а тако и извор, из кога се оно црпе, даје људма истине споља а не изазива их из унутрашњости самог духа њиховог. Оно им говори у име вере и предлаже истине већ готове. Но да би човек кадар био усвојити учење, које му та узвишења наука предаје, и да би ово могао сачувати, пошто га усвоји, у својој души на свагда — сачувати у својим силама, вери и оданости према њему: нужно му је ван сваке сумње, да има потпуно самосталан развитак разума. Вера, која нема разумног сазнања и која је основана само на чувству и предпоставкама, колебљива је и непостојана. Она лако отпада а лако и потамњује случајним представљенима и појмовима. Код људи, који се руководе једином вером, па ма да су и опширно познати са системом религиозних веровања, има их и таквих, који често одступају од предате им религиозне истине и нагињу се по дувању ветра сваког учења. И како се често код таквих људи, поред високих истина, које су им предате хришћанском религијом, находи већи број појмова и веровања, која стоје у друшћби с празноверцима! Примера на ово могли би наћи на све стране, куда би се год обазрели. Па шта може да послужи као средство, да би вера у човеку била стална, светла и чиста? По нашем мњењу много може допринети к томе образовање разума философијом. Философија има могућности, да се сама собом уздигне, па и свакога, који се њом занима узнесе природним путем развитка разумног до таквог ступња свесног сазнања, са кога човек јасно схваћа најсавршенији дух и садржај учења религије хришћанске. Разум, који је образован философијом, има већ ту снагу, да унутрашње назире јасно

идеју о Богу, природи човека и његовом опредељењу. Утицајем таквог образовања покрећу се у души нашој и излазе на среду све више моћи њене, које су тесно скопчане с цељу човечијег бића. А на таквом тек ступњу развитка религиозно учење, које нам предаје богословље, утврђује се у човеку све дубље и дубље. И кад се усвоји овако већ свесном и разумном вером, оно постаје тврда и стална својина човечијег духа, не посрће више, не наилази на сумње, не отпада. Спојена овако религија с душом његовом разумном свешћу, коју му је пробудила философија, она остаје на свагда у њему, уколико човек није кадар, да се одрече унутрашњег блага свог.

У овом случају не може бити ни оне тако чудновате смесе истина религиозних са заблудама, предрасудама и празноверицима, какве се често виђају и код људи, који су изучили систему религиозног учења, но необразованих философски. Философија има нарочито ту драгоцену заслугу пред човештвом, што помаже, да се искорене људске предрасуде и празноверице; јер она иде путем свесним к одрицању свега оног, што није лепо, што на ничем није основано и што се тек држи на нечијем мњењу и поверењу. Без помоћи ове човек од времена на време не само да би се отресао од таквих мњења и предрасуда, него би их нагомилавао све више и више. Богословље, које има цел, да просвети човека истином, не доспева, да растргне ту маглу, која обухвата ум човечији, ако само у њему није пробуђена радња разума. При оскудици овог последњег, човек не осећа ни унутрашње потребе а тим више нема моћи, да збаци са себе бремене празноверица и предрасуда, него чува подједнако и ове последње заједно са овим истинама, које су му предате вером, дајући им више пута једнак значај. У овом случају дивним начином помаже хришћанству философија. Дејствујући на свест човечију својом строгом и разумном критиком она треба у унутрашњости његовој све, што нема јаких разлога

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

и темељних основа. Човек, васпитан философијом сам осети сву неваљалост разних празноверица и предрасуда својих, па доведен њоме до свести одбацује све, што се не да подвести под законе унутрашњег сазнања истине. У пречишћеном таквим начином сазнању човека богословље може лако да ређа истине своје у срцу његовом, јер неће наићи на лаковерице и наклоности к празноверцима, које обично излазе на супрот свакој високој цели хришћанске просвете код људи, кои немају разумног, философског образовања.

II.

У неопходној свези с првим задатком хришћанског образовања стоји и друга цель његова, а на име: да *образије наравствену страну човечијег духа по идеји хришћанске религије*. Но и овде се тако исто осећа потреба, да притекне у помоћ философија.

Прво, што се иште у смотрењу наравственог усавршавања, то је испитивање себе самога и пажљиво мотрење на унутрашње покрете душе. Човек, који не уме да прати унутрашњим оком појаве своје душе, који није стекао снагу, да влада над својим чувствима и примамљивим тежњама, неће бити кадар да оствари наравствени закон хришћански, ма да га је изучио и у целом обиму његовом. Он ће бити игралиште случајних побуђења и примамљивих жеља своје грешне природе, а живот његов низ непрекидних одступања од наравствене цели. Но философско образовање, које има главни задатак, да пробуди и правилно респореди разумну страну бића људског, кадرو је понапре да развије у човеку ово испитивање себе самог. Оно израније приучава човека, да се удубљава у самога себе, да испитује строгим судом све појаве рођене природе своје, па да их потчини разумним захтевањима. Задобивши такву навику утицајем философског образовања човек понајбоље може испуњавати правила хришћанског

закона, која хоће од последника својих да непрестано искушавају себе и пазе над собом.

Друго је захтевање наравственог усавршавања човека ово: да он дотерује своју вољу на то, како би непрестано испуњавала претписе наравственог закона, остварујући у свом животу његов дух и потпуни значај. Но и овде га ништа тако не може помоћи као философско образовање. Оно развија у човеку способност, да се потпуно одаје вишим захтевањима наравствености не разлучавајући дела живота од идеја наравствених, — способност, која се задобија тек онда, кад истина постаје унутрашња својина духа, а не стоји тако рећи на површини његовој. Ово последње бива често код оних, што се управљају једином вером и нису усвојили религиозно учење разумном страном свог духа. Философ, који бива тако строго веран своме погледу на дела у животу, кад усвоји себи идеју хришћанске наравствености, може бити најачи поборник њен, не уклањајући се од ње ни на лево ни на десно. И за ово могли би навести стотинама примера из црквене историје старог и новог доба.

Поред овог и то је несумљива истина, да философско образовање помаже човеку, да лепше схвати и разуме шта је то *наравствено* — морално. Положне истине *откровене* религије, какве предаје наука богословска, дају се човеку као општепотребно руководство за свакога у животу. Но није сваки кадар да их усвоји правилно и унесе са собом у живот. Зар не видимо, да се често многи заустављају на самој спољашној страни положног закона хришћанског, не старајући се о његовом духу и значењу? А ово бива поименце код оних људи, који се нису свикли, да у буквалним речма дознаду мисли, у спољашним обредима распознаду идеју, на кратко код људи, код који се налази разум у неразвијеном стању. А да не би таквих лажних појава у човеку било, потребно је, да он поред изучења

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

системе хришћанског закона буде образован философски, те да се помоћу самосталне радње свог разума приучи тражити понајпре мисао и идеју, и налазити значај буквалности и форми. А ово му понајбоље може донети философско образовање, које пробуђује и развија разумна тежења у нашем духу.

Такав је значај философије за хришћанско образовање у опште, а такав би он био и за наше богослове.

Само се по себи разуме, да такав значај за хришћанско образовање могла би имати за наше богослове тек она философија, која стоји у правој свези с хришћанским богословљем, која се руководи здравим начелима разума, и не гледа с презрењем на науку *откровену* нити тежи, да опровргне њене истине, већ хоће и жели, да се зближи и помири с њима и да их разјасни колико је могућно разумом. Философија, која не би била таквог карактера нанела би само шкоде а не користи. Тежећи да обори истине хришћанског богословља, она би у исто време рушила у духу човечијем оне природне зраке истина религиозних, те тако место да сазида оно, чему служи, она би га разрушила. Људи, који су васпитани у духу такве философије, свагда бивају жртва сумничења, равнодушности, одвратности, безбожности, или — као што се то по књишки страним речма каже — скептицизма, индиферентизма, апатије, атеизма. Људи такви представљају жалостан појав у хришћанском свету, — појав, који би требао да опамети оне, који се одричу свезе с хришћанским богословима и теже к целима, противним духу хришћанске просвете или богословља.

○ **Историја нашега закона. ***

Бог је створио свет из ништа за шест дана.

Шестог је дана створио првог човјека и прву жену —

*) Прије је звата „свештена историја,“ а још раније „историја библијеска.“ — Ми предлажемо, да се ова овако кратка „историја нашега закона“ учи у основним школама.

Адама и Еву. Створивши их, он их смиести да живе у рају, али они згријешеше и Бог их истіера из раја, да себи хљеб зноіем зарађују.

Ева роди Адаму два сина: Каинна и Авеља. Каин као зао човіек убије свога доброга брата Авеља, но Бог даде Адаму трећег а доброг сина Сита. Од њих се двојице запате људи на земљи; али Каиновци навуку на зло Ситовце и кад се сви искваре, Бог пошље потоп, те се сви подаве осим праведнога Ноіа и његове породице.

Ноіе имао је три сина: Сима, Хама и Гафета. Ноіе није знао, да се човек може да опије од грожђа, па се опио и открио заспавши. Хам му се подсміене и Бог га прокуне, а она два друга брата покрију свога оца и Бог их благослови. Од њих се запати много свијета у Вавилонској па посла, а бојећи се потопа хтедну да начине у пркос Богу кулу до небеса високу. Тада им Бог замрси језик, те не могу да се разумјевају, кад говоре, те тако кула остане недокончена, а они се разиђу по свијету.

Хамовци и Гафетовци заборава Бога и почну се молити дрвљу, камењу, киповима, сунцу, мјесецу, звјездама, огњу и многим боговима, а Симовци — Јудејци остану Богу вјерни и Бог их назове да су његов „изабрани народ.“ Они су то заслужили, јер су се јединоме Богу молили и у њга вјеровали.

Људи од јудејског народа, који су свој народ тој вјери учили, зову се патријари и били су: Аврам, Исаак, Јаков, његових 12 синова, Мојсије, Исус Навин, Арон, четири велика и дванајест мањих пророка. (1) Затим првосвештеници и цареви: Давид, Соломун, Јосија, Макевејци и т. д.

У то доба Римљани освоје свијет па и Јудејску земљу. Јудеји су се уздали, као што су им пророци прорекли и предсказали, да ће им се родити избавитељ, да их избави

(1) Велики су пророци: Исаија, Јеремија, Језекиљ и Данило; а мањи су: Јосија, Гољ, Амос, Авдије, Јона, Микел, Наум, Авакум, Софонија, Агеј, Захарија, Малахија.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

испод римске власти. Али су пророци говорили, да ће им доћи Христос избавитељ, да избави како њих тако и све људе од гріѣха, јер су и Римљани и сви ондашњи народи віеровали у многе богове, и научити их, да віерују у једнога Бога.

Христос се роди за владе римскога ћесара Августа, али га Јудејци не познаду, него га још разапну на крсту. С тога Бог каштигује Јудејце и распршти по свијету, те их има свуда, а нигдје своје земље немају.

Христос је пак изабрао дванајест апостола (2) и научио их хришћанској науци. Они су учили свијет јеванђелској віери, али како су сви људи били незнабошци, апостоли готово сви пострадају проповіедајући слово божије; него се нађу други људи — свети оци — те страдајући преокрену у праву віеру готово сав свијет, па најпосле и цар Константин и његова мајка Јелена покрете се около 325 године.(3)

Грци су се били пре покрестили, па тек после они науче словенске народе христовој віери и св. Методије и Ђирило преведу свето писмо на словенски језик 862. год. после христовог рођења. Од словенских народа најпре се покрете Бугари, па Срби, Чеси, Моравци, Пољаци и Руси почињући од 8 па до 10 вијека.

Наш закон апостоли предаду светим оцима, а свети оци су држали седам васиљенских сабора, (4) те утврдили віеру и нама је предали.

Наш је народ свети Сава највише учио закону божију и учинио, да Срби имају своје митрополите и владике, с чега се и посветио. Што су се тако држали православне віере

(2) Они су се звали: Петар, Андрија, Јаков, Јован, Филип, Вартоломије, Томо, Матје, Јаков Алѣјев, Симеун Зилот, Јуда Јаковљев и Јуда Искариот.
(3) Прије Христа бројали су године од створења свијета, а после почну рачунати од христовог рођења. До христовог рођења од створења свијета има 5508 година; а од христовог рођења до ове године има 1868.
(4) Сабори васиљенски били су: никејски први, цариградски први, ефески, халкидонски, цариградски други, цариградски трећи и никејски други.

сви Неманићи и Бог им је помагао, те начинише српску царевину, толике цркве и манастире сазидаше и предадоше нама нашу веру, да је чувамо као свети аманет.

Кад су наши претци забили веру, почели да се отимљу околу власти, и кад Вукашин убије невиног и нејаког Уроша, а Вук Бранковић изда на Косову, онда наше претке Бог покара, те су тако дуго чамили у турскоме ропству. Пошто је народ тешко пострадао за безакоња својих отаца, Бог му пошаље помоћ, те устаде за Карађорђа и ослободи се за Милоша. Али има још много наше браће, која пиште у турскоме ропству, јер су се многи истурчили, те још више Богу згријешили, него ће се Бог смиловати и на њих.

Ову је слободу нама Бог дао, с тога треба да живимо по закону божију, еда би још и бољи постали.

П. С. Срећковић.

Г Л А С Н И К.

Парох в. Селски у округу Пожаревачком Стојић Милутиновић по молби постављен је за капелана пароху Смољњачком.

На вел. Селеку парохију премешта се свештеник Батушки Мвиљ Бикић.

За Батушког пароха постављен је Коста Девин досадашњи капелан проте Пожаревачког.

А на овога место за капелана премешта се Василије Несторовић парох Породински.

За пароха Породинског одређује се свешт. Татомир Миловук.

ПОЗИВ НА ПРЕПЛАТУ.

С почетком Априла настаје друга претплата на три месеца на наш духовни лист „Пастир.“ Молимо читаоце, који су се досад само на три месеца претплатили, да понове претплату, ако желе и даље узимати наш лист. С овима заједно позивамо свакога, који би хтео бити уписаник на овај лист, да нам се јаве до реченог времена, јер нам је тешко штампати више листова, него што нам је наручено, па их доцније неће бити.

Уређивање „Пастира.“

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А